Міністерство освіти і науки України

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут архітектури, будівництва та енергетики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
архітектури, будівництва та енергетики

_____ Мирослав МАЗУР
(підпис)

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Рисунок, живопис, скульптура

Освітній рівень перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 191 Архітектура та містобудування
(код і назва спеціальності)

Освітня програма Архітектура та містобудування
(назва ОП)

Статус дисципліни обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

Мова викладання українська

2024 р.

Розробники:

Викл. каф. архітектури та містобудування Наталія БОРСУК
borsuknatalia73@gmail.com
mariya.melkomukova@gmail.com Марія МЕЛКОМУКОВА

Схвалено на засіданні кафедри архітектури та містобудування
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року
В.о. завідувача кафедри
архітектури та містобудування _____ Ярослав ВАСИЛИШИН

Узгоджено:

В.о. завідувача випускової кафедри
архітектури та містобудування _____ Ярослав ВАСИЛИШИН

Гарант освітньої програми
архітектура та містобудування,
кандидат архітектури, професор _____ Олексій ЯЩЕНКО

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	***Мета вивчення дисципліни*** Навчальна дисципліна "Рисунок, живопис, скульптура" є складовою частиною архітектурно-художніх дисциплін, які розвивають професійні знання, вміння, навички, творчі здібності майбутніх архітекторів. Метою вивчення дисципліни є оволодіння образотворчою грамотою, удосконалення творчих здібностей студентів з живопису, рисунку та скульптури, розвиток художньої уяви та фантазії. Курс живопису, рисунку та скульптури передбачає професійну підготовку майбутніх архітекторів, практичне пізнання навколишньої дійсності за законами краси, вивчення образотворчої грамоти, формування художньо-естетичних смаків та індивідуально-творчих особливостей студентів. ***Завдання дисципліни*** Завданнями навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з видами, жанрами, різними техніками виконання, матеріалами з рисунку, живопису, скульптури, мистецтвознавчою термінологією, методами і системами навчання, користуватися методами пошуку ідей композиційно-просторового рішення. Основою практичного курсу є академічні постановки, спрямовані на поступове професійне зростання студентів. Це – завдання на вивчення конструктивної форми предмету, його кольору, світлотіньової градації, співвідношення пропорцій, творення гармонії і колориту, зміни кольору від умов освітлення, відтворення характерних особливостей предмету, лаконічності і виразності пластичних особливостей моделі, розвиток художньої спостережливості, зорової пам'яті, образного мислення, творчої уяви тощо. Академічні заняття мають класичний підхід: практичні заняття, самостійні роботи, пошукова та наукова діяльність, відвідування експозицій художніх і краєзнавчих музеїв тощо. Самостійна робота студентів у майстернях за видами та жанрами рисунка, живопису, скульптури під керівництвом викладачів сприятиме розвитку просторового мислення, формуванню творчої особистості архітектора. Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	Дисципліни: *«Архітектурна композиція, графіка макетування» "Нарисна геометрія", "Архітектурне проєктування",* які містять наступні знання, уміння та навички, необхідні для освоєння даної дисципліни, а саме: *знання* та *уміння* аналізувати, будувати та використовувати методи композиції в малюванні; здійснювати архітектурні начерки, виконувати демонстраційні креслення; застосовувати сучасні засоби та методи проєктної і комп'ютерної графіки.
Постреквізити	Компетентності, здобуті в результаті вивчення дисципліни «*Рисунок, живопис, скульптура»,* застосовуються в дисциплінах: "Архітектурне проєктування туристичного притулку", "Архітектурне проєктування індивідуального житлового будинку", "Архітектурне проєктування житла малої поверховості", "Архітектурне проєктування рекреаційного комплексу", "Архітектурне проєктування громадської споруди", "Архітектурне проєктування за дипломною тематикою", "Основи містобудування та ландшафтної архітектури", «Основи містобудування та ландшафтної архітектури», «Реконструкція та реставрація будівель і споруд»,

	«Навчальна (рисувальна) практика»
Результати навчання	***Результати навчання (ПР):*** ПР10. Застосовувати сучасні засоби та методи інженерної, художньої та комп'ютерної графіки, що використовуються у сучасному архітектурно-містобудівному проектуванні. ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні. ПР19. Організовувати презентації та обговорення проектів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища
Компетентності	*Інтегральна компетентність(ІК)* ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук. *Загальні компетентності (ЗК):* ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК07. Здатність приймати обгрунтовані рішення. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. *Спеціальні (фахові) компетентності (СК):* СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування. СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн. СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проєктуванні.
Підсумковий контроль, форма	Перший, другий, третій, четвертий, п'ятий семестри – диференціальний залік
Перелік соціальн., «м'яких» навичок (soft skills)	Здатність діяти соціально відповідально, на основі етичних міркувань, дотримуючись засад професійної етики та усвідомлюючи рівні можливості учасників архітектурно-містобудівного процесу, а також гендерні проблеми. Здатність працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії. Здатність до розуміння загальних теоретичних і творчих засад архітектури та містобудування Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни розкриває наступну структуровану інформацію:

1) щодо відвідування занять і поведінка на них	Система вимог: неприпустимість пропусків практичних занять, запізнень. За невчасно виконані і здані етапи роботи, домашні завдання віднімаються бали. Здобувачі вищої освіти мають можливість переглядати теоретичну базу та рекомендації щодо виконання відповідних етапів роботи у методичних рекомендаціях.
2) щодо дотримання приакадемічної доброчесності	Визначається системою вимог, які викладач висуває до здобувача під час вивчення дисципліни, і ґрунтується на засадах академічної доброчесності, зокрема: поведінка в аудиторії; вимоги вияву самостійності творчого задуму графічної роботи, неприпустимість плагіату, фальсифікації, фабрикації в графічних роботах. При використанні будь-якої інформації обов'язковим є посилання на використані джерела, згідно вимог.

3) щодо оцінювання	В робочій програмі описано, як розраховується загальна оцінка курсу (таблиця 4). Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 5. Допуск до семестрового контролю здійснюється при виконанні усіх поетапних завдань з позитивною оцінкою. Семестровий рейтинг має бути не нижчим, ніж 60 балів. Максимальна кількість балів за кожний етап роботи вказана у робочій програмі, розділ 6, таблиця 6.
4) щодо кінцевих термінів та перескладання	Домашні завдання, самостійна робота та моніторингові графічно-проєктні роботи представляються із публічною презентацією у вказані викладачем терміни. Перескладання підсумкового контролю здійснюється згідно вимог, прийнятих в університеті.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті

Результати неформального навчання можуть бути визнані та перезараховані як частина оцінюваних активностей, Положення про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ (https://griml.com/Ew5zh), у разі пред'явлення сертифікату про успішне завершення курсу (з вказаною оцінкою) та у випадку, якщо теми онлайн-курсу, тренінгу-курсу відповідають навчальним елементам дисципліни

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням https://griml.com/L3VUV.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням https://griml.com/i42PI.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитися з документом можна за покликанням http://surl.li/wzkepe

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує табл. 1.

***Таблиця 1** – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни*

Найменування показників	**Усього**	**Розподіл по семестрах**				
		Семестри				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
Кількість кредитів ECTS	**15**	3	3	3	3	3
Загальний обсяг часу, год.	**450**	90	90	90	90	90
Аудиторні заняття, год., у т. ч.: – практичні	**180**	36	36	36	36	36
Самостійна робота, год.	**270**	54	54	54	54	54
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)		Залік	Залік	Залік	Залік	Залік

3.2. Лекційні заняття

Лекційні заняття не передбачені.

Перший курс

3.3. Практичні заняття

Теми практичних занять дисципліни наведено у табл. 2.

***Таблиця 2** – Теми практичних занять*

Шифр	**Модулі (М), змістові модулі (ЗМ), теми (Т) та їх зміст**	**Обсяг практичних занять, години**	**Література**	**Форма звітності**
М 1	**Перспективне зображення геометричних фігур та предметів побуту у тривимірному просторі**	**72**		
ЗМ 1	***Рисунок натюрморту з 3-4-х геометричних дротяних каркасів на нейтральному фоні з драперією***	***8***	2,4,5,7	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 1.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	3		
Т 1.2	Світло-тіньове вирішення зображення	5		
ЗМ 2	***Конструктивний рисунок простих гіпсових геометричних фігур***	***8***	2,4,5,7,8	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 2.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	3		
Т 2.2	Лінійне вирішення зображення	5		
ЗМ 3	***Рисунок натюрморту з 3-4-х гіпсових геометричних фігур на нейтральному фоні з драперією***	***12***	2,4,5,7,8	Формат А2; матеріали: олівець,

Т 3.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	4		гумка
Т 3.2	Світло-тіньове вирішення зображення	8		
ЗМ 4	***Рисунок натюрморту з декількох геометричних фігур на контрастному фоні (драперія зі складками)***	***8***	2,4,5,7,8	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 4.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	3		
Т 4.2	Світло-тіньове вирішення зображення	5		
ЗМ 5	***Виконання натюрморту з декількох геометричних фігур у техніці грийзалі на нейтральному фоні***	***8***	3,4,5,7	Формат А2; матеріали: олівець, акварель
Т 5.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		
Т 5.2	Світло-тіньове вирішення зображення за допомогою акварельних фарб	6		
ЗМ 6	***Живопис натюрморту з декількох предметів побуту у теплій гамі кольорів***	***8***	3,4,5,7	Формат А2; матеріали: олівець, акварель
Т 6.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		
Т 6.2	Вирішення натюрморту в кольорі	6		
ЗМ 7	***Живопис натюрморту з декількох предметів побуту в холодній гамі кольорів***	***8***	3,4,5,7	Формат А2; матеріали: олівець, акварель
Т 7.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		
Т7.2	Вирішення натюрморту в кольорі	6		
ЗМ 8	***Виконання рисунку натюрморту в інтер'єрі***	***12***	2,4,5,7,8	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 8.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	4		
Т 8.2	Світло-тіньове вирішення зображення	8		

3.4. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у табл. 3.

***Таблиця 3** – Види самостійної роботи*

Шифр	Модулі (М), змістові модулі (ЗМ), теми (Т) та їх зміст	Обсяг, год.	Література	Форма звітності
М 1	**Перспективне зображення геометричних фігур та предметів побуту у тривимірному просторі**	**108**		
ЗМ 1	*Рисунок 3-4-х прямокутних призм у різних ракурсах та освітленні на нейтральному фоні з драперією*	*14*	3,5,6,8,8	Формат А3; матеріали: олівець, гумка
ЗМ 2	*Світлотіньовий рисунок драперії*	*13*	3,5,6,8,8	Формат А3; матеріали: олівець, гумка
ЗМ 3	*Живопис натюрморту з побутових*	16	3,5,6,8,8	Формат А3;

	предметів			матеріали: акварель
ЗМ 4	*Етюд міського пейзажу*	14	3,5,6,8,8	Формат А3; матеріали: акварель
ЗМ 5, *ЗМ 6*	*Живопис нескладного натюрморту з декількох предметів побуту у теплій гамі кольорів*	13	4,6,8	Формат А2; матеріали: олівець, акварель
ЗМ 7	*Живопис нескладного натюрморту з декількох предметів побуту в холодній гамі кольорів*	18	4-6,8	Формат А2; матеріали: олівець, акварель
ЗМ 8	*Рисунок архітектурного пейзажу*	20	4,6,8	Формат А3; матеріали: олівець, лінер

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в табл. 4.

***Таблиця 4** – Види робіт, що контролюються*

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
М1 – Перспективне зображення геометричних фігур та предметів побуту у тривимірному просторі	
Контроль засвоєння змістових модулів 1-4 Аудиторна робота (П1-П4) Самостійна робота (С1-С4)	**100 балів** 60 40
Контроль засвоєння змістових модулів 5–8 Аудиторна робота (П5-П8) Самостійна робота (С5-С8)	**100 балів** 60 40

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

Другий курс

3.3. Практичні заняття

Теми практичних занять дисципліни наведено у табл.5.

***Таблиця 5** – Теми практичних занять*

М 2	**Зображення архітектурних деталей, декорів, фризів тощо у тривимірному просторі**	**72**		
ЗМ 1	***Світлотіньовий рисунок гіпсової розетки***	***6***	2,4,5,7, 8	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 1.1	Пропорційне та композиційне вирішення, конструктивна побудова, перспективне зображення	3		
Т 1.2	Світло-тіньове вирішення роботи	3		
ЗМ 2	***Світлотіньовий рисунок натюрморту з гіпсовим орнаментом***	***6***	2,4,5,6, 8	Формат А2; матеріали: олівець,
Т 2.1	Пропорційне та композиційне вирішення, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		

Т 2.2	Світло-тіньове вирішення роботи	4		гумка
ЗМ 3	***Світлотіньовий рисунок капітелі***	***8***	2,4,5,7,8 9,10,11	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 3.1	Пропорційне та композиційне вирішення, конструктивна побудова, перспективне зображення	3		
Т 3.2	Світло-тіньове вирішення роботи	5		
ЗМ 4	***Тональний рисунок архітектурного фризу***	***8***	2,4,5,7, 8,9,10,11	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 4.1	Пропорційне та композиційне вирішення, конструктивна побудова, перспективне зображення	4		
Т 4.2	Світло-тіньове вирішення роботи	4		
ЗМ 5	***Живопис натюрморту з гіпсовим орнаментом та предметами побуту в теплій гамі кольорів***	***6***	3,4,5,6,7, 8,9,10	Формат А2; матеріали: олівець, акварель, гуаш
Т 5.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		
Т 5.2	Вирішення натюрморту в кольорі	4		
ЗМ 6	***Живопис натюрморту з архітектурним фризом та предметами побуту в холодній гамі кольорів***	***6***	3,4,5,6,7, 8,9,10,11, 12	Формат А2; матеріали: олівець, акварель, гуаш
Т 6.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		
Т 6.2	Вирішення натюрморту в кольорі	4		
ЗМ 7	***Живопис натюрморту з капітеллю та геометричними фігурами на контрастному фоні***	***6***	3,4,5,6,7, 8,9,10,11	Формат А2; матеріали: олівець, акварель, гуаш
Т 7.1	Вимірювання пропорцій, компонування фігур, конструктивна побудова, перспективне зображення	2		
Т 7.2	Вирішення натюрморту в кольорі	4		
ЗМ 8	***Виконання скульптури з природного матеріалу***	***8***	3,4,5,6,7, 8,9,10,11	Скульп-тура; матеріали: дерево, різці, наждачний папір
Т 8.1	Моделювання	4		
Т 8.2	Проробка форми. Фактурність	4		
ЗМ 9	***Виконання скульптури з пластиліну***	***8***	3,4,5,6,7, 8,9,10,11	Скульп-тура; матеріали: пластилін, стеки
Т 9.1	Моделювання	4		
Т 9.2	Проробка форми. Фактурність	4		
ЗМ 10	***Виконання скульптури з глини***	***10***	3,4,5,6,7, 8,9,10,11	Скульп-тура; матеріали: глина, стеки

3.4. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у табл.6.

Таблиця 6 – Види самостійної роботи

Шифр	Модулі (М), змістові модулі (ЗМ), теми (Т) та їх зміст	Обсяг, години	Література	Форма звітності
М 2	**Зображення архітектурних деталей, декорів, фризів тощо у тривимірному просторі**	**108**		Формат А3: метеріали: олівець, лінер
ЗМ 1	Світлотіньовий рисунок архітектурного декору рослинного характеру	12	2,4,5,7	Формат А3; матеріали: олівець
ЗМ 2	Обємно – просторова композиція. Врізки, накладання, дотик. Прості геометричні форми.	8	2,4,5,7	Формат А3; матеріали: олівець
ЗМ 3	Графічна робота. Інтерпритація. « Моє місто»	12	2,4,5,7,8	Формат А3; матеріали: туш, лінер
ЗМ 4	Світлотіньовий рисунок вулиці. Міський пейзаж.	12	2,4,5,7,8	Формат А3; матеріали: олівець
ЗМ 5	Виконання інтер'єру у техніці грийзалі. Хол, вестібюль тощо.	8	2,4,5,7,8,9, 10,11	Формат А3; матеріали: олівець, акварель
ЗМ 6	Живопис. Натюрморт в інтерєрі.	12	2,4,5,7,8	Формат А3; матеріали: олівець, акварель, гуаш
ЗМ 7	Живопис краєвиду на тему: «Вулицями рідного міста», « Станіславівський двір».	12	2,4,5,7	Формат А3; матеріали: олівець, акварель
ЗМ 8	Виконання скульптури з природного матеріалу	8	2,4,5,7,8,9, 10,11	Скульптура; матеріали: дерево, різці, наждачний папір
ЗМ 9	Виконання скульптури з пластиліну. Меморіальна дошка.	12	2,4,5,7	Скульптура; матеріали: пластилін, стеки
ЗМ 10	Виконання скульптури з глини. Ескіз малої архітектурної форми.	12	2,4,5,7	Скульптура; матеріали: глина, стеки

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в табл.7.

***Таблиця 7** – Види робіт, що контролюються*

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
М2 – Зображення архітектурних деталей, декорів, фризів тощо у тривимірному просторі	
Контроль засвоєння змістових модулів 1-5 Аудиторна робота (П1-П5) Самостійна робота (С1-С5)	**100 балів** 60 40
Контроль засвоєння змістових модулів 6–10 Аудиторна робота (П6-П10) Самостійна робота (С6-С10)	**100 балів** 60 40

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

Третій курс

3.3. Практичні заняття

Теми практичних занять дисципліни наведено у табл.8.

***Таблиця 8** – Теми практичних занять*

Шифр	Модулі (М), змістові модулі (ЗМ), теми (Т) та їх зміст	Обсяг, години	Літера-тура	Форма звітності
М 3	**Зображення гіпсової класичної голови у тривимірному просторі**	**36**		
ЗМ 1	***Рисунок гіпсового черепа людини у трьох ракурсах***	***8***	1,3,5,6,8	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 1.1	Лінійно-конструктивна побудова	4		
Т 1.2	Світло-тіньове зображення	4		
ЗМ 2	***Живопис натюрморту з гіпсовою головою***	***8***	1,3,5,6, 8,11	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 2.1	Лінійно-конструктивна побудова	4		
Т 2.2	Виконання натюрморту в кольорі	4		
ЗМ 3	***Рисунок гіпсової моделі голови Гаттамелатта***	***8***	1,3,5,6, 8,11	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 3.1	Лінійно-конструктивна побудова	4		
Т 3.2	Світло-тіньове зображення	4		
ЗМ 4	***Живопис натюрморту з торсом Венери в інтер'єрі***	***12***	1,3,5,6, 8,11	Формат А2; матеріали: олівець, гумка
Т 4.1	Лінійно-конструктивна побудова	4		
Т 4.2	Виконання натюрморту в кольорі	8		
	Всього годин	**36**		

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у табл.9.

Таблиця 9 – Види самостійної роботи

Шифр	Модулі (М), змістові модулі (ЗМ), теми (Т) та їх зміст	Обсяг, год.	Літе-рату-ра	Форма звітності
М 3	**Зображення гіпсової класичної голови у тривимірному просторі**	**54**		
ЗМ 1	***Рисунок портрету молодої людини***	13	2,4,5,7,8,9 10,11	Формат А3; матеріали: олівець
ЗМ 2	***Рисунок портрету голови людини похилого віку***	13	2,4,5,7,8,9 10,11	Формат А3; матеріали: олівець
ЗМ 3	***Копія архітектурного пейзажу з творів відомих майстрів.***	14	2,4,5,7,8,9 10,11	Формат А3; матеріали: олівець
ЗМ 4	***Графічна робота « Архітектурні казки»***	14	2,4,5,7,8,9 10,11	Формат А3; матеріали: олівець
	Всього годин	**54**		

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в табл.10.

Таблиця 10 – Види робіт, що контролюються

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
М3 – Зображення гіпсової класичної голови у тривимірному просторі	
Контроль засвоєння змістових модулів 1-4	**100 балів**
Аудиторна робота (П1-П4)	60
Самостійна робота (С1-С4)	40

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Борсук Н. Г., Мелкомукова М. Г. Архітектурний елемент. Капітелі архітектурних ордерів. Методичні вказівки для практичних занять. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2022. 25 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=475053
2. Борсук Н. Г., Мелкомукова М. Г. Малювання натюрморта з побудовими предметами в техніці акварель. Методичні вказівки для практичних занять. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. – 25 с.
3. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис.: навч. пос. Івано-Франківськ, 2021. – 120 с.
4. Гуцул, І. А. Живопис. Техніки малярства [Текст] : навч.-метод. посібник / І. А. Гуцул, І. В. Лашко, О. В. Бучачий; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. – 125 с.
5. Дивак В.І., Покотило К.М., Король В.П. Симфонія барв. Малюнки Олександра Боровікова: навчальний посібник / В.І. Дивак, К.М. Покотило, В.П. Король. К., 2021. 200 с.
6. Лубенський В. І. Рисунок за уявленням [Текст]: підручник для худож. вищ. навч. закладів / В'ячеслав Лубенський; М-во культури та інформ. політики України, КДАДПМіД ім. Михайла Бойчука.Київ: Вид-во ТОВ "Юрка Любченка",2021.– 352 с.
7. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
8. Мелкомукова М.Г., Борсук Н.Г. Альбом зарисовок. Вибрані роботи. Методичні вказівки до навчальної практики. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2023. - 82 с https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=475319

4.2 Додаткова література

9. Бабенко В. С. Рисунок в контексті розвитку новітніх інформаційнокомунікативних технологій [Електронний ресурс] / В. С. Бабенко, С. А. Маслова // European scientific discussions : The 3rd International scientific and practical conference, Rome, February 1–3, 2021. – Rome. Italy, 2021. – P. 341– 346. – Access mode: http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16438
10. Волкова Т. Передача образу в портреті через зовнішні та внутрішні характерні риси людини / Т. Волкова // Актуальні проблеми мистецько-педагогічної освіти : зб. наук. праць студ. ф-ту мистецтв Криворізького державного педагогічного університету / редкол.: О. І. Шрамко, І. М. Власенко, О. О. Петренко. – Кривий Ріг, 2020. – Вип. 14. – С. 129–131. – Електронна версія: https://drive.google.com/file/d/10hFfPniMMig3nfY_O5MKoHCky3UXasFt/view
11. Савітюк О. Дослідження рослинних форм в українському образотворчому мистецтві / О. Савітюк // Актуальні проблеми мистецькопедагогічної освіти : зб. наук. праць студ. ф-ту мистецтв Криворізького державного педагогічного університету / редкол.: О. І. Шрамко, І. М. Власенко, О. О. Петренко. – Кривий Ріг, 2020. – Вип. 14. – С. 180–182. – Електронна версія: https://drive.google.com/file/d/10hFfPniMMig3nfY_O5MKoHCky3UXasFt/view

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні дисципліни відповідно до наказу №150 від 24.06.2021р. в університеті використовуються такі коди та види методів навчання та форм оцінювання (табл.11):

***Таблиця 11** – Коди та види методів навчання та форм оцінювання*

<table>
<tr><th>Код та вид методу навчання</th><th>Пояснення методу</th><th>Код і вид методу і форм оцінювання</th></tr>
<tr><td>МН 1- словесні методи</td><td>МН 1.1 – лекція;
МН 1.2 – розповідь-пояснення;
МН 1.3 – бесіда;
МН 1.4 - інструктаж</td><td rowspan="30">МФО 1 – іспит;
МФО 2 – залік;
МФО 3 – диференційований залік;
МФО 4 – поточний контроль;
МФО 5 – усний контроль;
МФО 6 – письмовий контроль;
МФО 7 – лабораторно-практичний контроль;
МФО 8 – тестовий контроль;
МФО 9 – програмо-ваний контроль;
МФО 10 – комплексний контроль;
МФО 11 – самоконтроль;
МФО 12 – портфоліо</td></tr>
<tr><td>МН 2 – наочні методи</td><td>МН 2.1 – ілюстрування;
МН 2.2 – демонстрування;
МН 2.3 – спостереження;
МН 2.4 – комп’ютерні та мультимедійні методи;</td></tr>
<tr><td>МН 3 – практичні методи</td><td>МН 3.1 – вправи;
МН 3.2 – дослідні роботи;
МН 3.3 – лабораторні роботи;
МН 3.4 – практичні роботи;</td></tr>
<tr><td>МН 4 – індуктивний</td><td rowspan="18"></td></tr>
<tr><td>МН 5 – дедуктивний</td></tr>
<tr><td>МН 6 – традуктивний</td></tr>
<tr><td>МН 7 – аналітичний</td></tr>
<tr><td>МН 8 – синтетичний</td></tr>
<tr><td>МН 9 – порівняння</td></tr>
<tr><td>МН 10 – узагальнення</td></tr>
<tr><td>МН 11–конкретизація</td></tr>
<tr><td>МН 12–виокремлення основного;</td></tr>
<tr><td>МН 13- репродуктивний</td></tr>
<tr><td>МН 14 – творчий</td></tr>
<tr><td>МН 15 – проблемно пошуковий</td></tr>
<tr><td>МН 16 - евристичний</td></tr>
<tr><td>МН 17 - дослідницький</td></tr>
<tr><td>МН 18 – методи самостійної роботи вдома</td></tr>
<tr><td>МН 19 – робота під керівництвом викладача</td></tr>
<tr><td>МН 20 – інтерактивні методи</td><td>МН 20.1 – кейс-метод;
МН 20.2 – дискусія, диспут;
МН 20.3 – мозковий штурм;
МН 20.4 – рольові і ділові ігри;
МН 20.5 – тренінгові заняття;
МН 20.6 – банк ідей;
МН 20. 7 – бесіда-діалог</td></tr>
</table>

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в табл.12.

***Таблиця 12** – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами*

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПР10. Застосовувати сучасні засоби та методи інженерної, художньої та комп'ютерної графіки, що використовуються у сучасному архітектурно-містобудівному проектуванні. ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні. ПР19. Організовувати презентації та обговорення проектів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища	**МН 1** – словесні методи (МН 1.2 – розповідь – пояснення, МН 1.3 – бесіда); **МН 2** – наочні методи (**МН** 2.1 – ілюстрування, МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи); **МН 3** - практичні методи (МН 3.4 – практичні роботи); **МН 7** – аналітичний метод; **МН 14** – творчий метод; **МН 15** – проблемно-пошуковий метод; **МН 18** – методи самостійної роботи вдома; **МН 19** – робота під керівництвом викладача.	**МФО 3** – диференційований залік, **МФО 4** - поточний контроль, **МФО 5**- усний контроль, **МФО 10** – комплексний контроль; **МФО 12** - портфоліо

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

Технічні засоби навчання

Під час проведення занять з навчальної дисципліни "Рисунок, живопис, скульптура" використовують методичні таблиці, плакати, гіпсові моделі, макети, дротяні каркаси тощо. Основою практичного курсу є академічні постановки, характер постановок – національно-регіональний з використанням історико-етнографічного матеріалу (національний одяг, драперії, предмети побуту, твори народного мистецтва). Передбачено проведення лекцій, навчальних екскурсій на виставки художніх та краєзнавчих музеїв під керівництвом викладача. Програма курсу включає навчальну пленерну практику з рисунку та живопису. Якість отриманих знань, умінь та навичок визначають семестрово диференційованим оцінюванням (заліком) на оглядах робіт.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в табл.13.

Таблиця 13 *– Рівні навчальних досягнень*

Рівні навчальних досягнень	**Відсоток балу за виконання завдань**	**Критерії оцінювання навчальних досягнень**	
		Теоретична підготовка	**Практична підготовка**
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	*90…100*	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75…89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60…74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в табл.14).

***Таблиця 14** - Шкала оцінювання: національна та ECTS*

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	**Відмінно** – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	**Дуже добре** – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	**Добре** – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	**Задовільно**- непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	**Достатньо** – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	**Незадовільно** – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	**Незадовільно** – необхідна серйозна подальша робота

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем. Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями. Здобувач має право на опротестування результатів контроля (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами ІФНТУНГ, які розміщені на сайті ІФНТУНГ та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.